

SUF

Fra SUF's sentralstyre, Boks 1448, Vika, Oslo 1.

P O L I T I S K _ B U L L E T I N _ N R . 2 .

SITUASJONEN I TSJEKKOSLOVAKIA

Uttalelse fra SUF's sentralstyre
SUF og ungdomsorganisasjonenes demonstrasjon
Tsjekkoslovakia - et nytt kapitalistisk land ?
Hva skjer i Tsjekkoslovakia ?
Sammendrag av artikler fra Zeri i Popullit.

REDIGERT AV VIGDIS VOLLSET

AKP

AKP
Akershus Labour Party
The party's main objective is to achieve a better life for all in Akershus county. The party's main focus is on education, health care, and social services. The party is committed to a strong and independent Akershus county.

UTTALELSE FRA SOSIALISTISK UNGDOMSFORBUNDS SENTRALSTYRE:

SUFs sentralstyre fordømmer på det skarpeste den militære intervensjon i Tjekkosllovakia som i natt ble gjennomført av Sovjetsamveldet og andre østeuropeiske land. Vi støtter fullt ut kravet fra det tjekkoslovakiske folk om øyeblikkelig tilbaketrekking av alle fremmede tropper.

Novotny-regimet som nå er gjeninnsatt av utenlandske bajonetter, kan aldri løse det tjekkoslovakiske folks problemer. Dette regimet har gjennom alle år ført en byråkratisk, antisosialistisk politikk uten å ta hensyn til massenes krav og interesser. Novotny-regimets fall er derfor et nødvendig resultat av denne politikk. Men den nye politiske linjen til det tjekkoslovakiske kommunistpartiet betyr ikke et brudd med Novotnys revisjonistiske politikk. Tvert i mot representerer den bare et nytt skritt mot tilbakevending til et fullt kapitalistisk system i Tjekkosllovakia. Dette kan vi ikke støtte. Vi vil isteden stille oss solidarisk med de revolusjonære kreftene i Tjekkosllovakia og andre østeuropeiske land som ønsker gjennomført en virkelig sosialistisk omveltning basert på arbeidermassenes og ikke på byråkratiets interesser.

Sovjetsamveldets intervensjon er ikke et forsøk på å støtte den tjekkoslovakiske arbeiderklassen. Den har tvert i mot sin bakgrunn i at Sovjet har holdt på å miste den økonomiske og politiske kontroll over Tjekkosllovakia og ønsker å sikre at landet forblir et lydrrike. Dette viser at Warszawa-pakten i dag fungerer på samme måte som den imperialistiske stormaktsblokken NATO. I Hellas førte utviklingen før militærkuppet der til frykt hos NATOs ledende stormakt - USA - for minsket innflytelse i landet. Resultatet var CIA's NATO-støttede militærkupp. I dag har utviklingen i Tjekkosllovakia på samme måte ført til et Sovjetkupp i dette landet. Dette viser at hverken NATO eller Warszawa-pakten er "forsvarspakter" rettet mot en ytre trussel, men maktinstrumenter i de ledende stormakters hender for å holde kontroll i sine "innflytelsesområder". Den konsekvens Norge må trekke er at deltagelse i NATO representerer en trussel mot det norske folk dersom vi ikke til enhver tid underkaster oss USA direktiver.

Nyhetene forteller at Sovjets ambassadør i Washington underrettet president Johnson personlig om intervensjonen for okkupasjonen ble satt i verk. Dette viser at USA og Sovjet til og med samarbeider for å undertrykke folkene i sine innflytelsesområder.

Intervensjonen er et nytt bevis på Sovjet-revisjonismens fallitt i Øst-Europa og viser at Sovjet ikke lenger er et sosialistisk land.

ALLE UTENLANDSKE TROPPER UT AV TJEKKOSLOVAKIA!

**FOR OPPRETTELSE AV SOSIALISTISK FOLKEMAKT I SOVJET OG
DE ØST-EUROPEISKE LAND!**

SUF -- og ungdomsorganisasjonenes demonstrasjon mot Sovjets okkupasjon av Tsjekkoslovakia.

Ungdomsorganisasjonenes demonstrasjon mot okkupasjonen av Tsjekkoslovakia er basert på en fordømmelse av Warszawapaktens overgrep, samt kravet om tilbaketrekking av alle fremmede tropper. SUF's sentralstyre har på et ekstraordinært møte den 21/8 drøftet denne situasjonen, samt innbydelsen til å stå som medarrangør av demonstrasjonen.

Som en vil se av resolusjonen gir vi vår fulle tilslutning til begge paroler.

Når vi likevel ikke har funnet å kunne slutte oss til demonstrasjonen, skyldes det følgende:

1. Demonstrasjonen er basert på paroler som vi isolert sett støtter, men som i den nåværende situasjonen i virkeligheten vil bidra til å bygge opp under en langt mer vidtgående politisk holdning. Med dette mener vi i første rekke pressens og høyrekreftenes forsøk på å utnytte Sovjets overgrep til en fornyet hets mot sosialismen, og for NATO, som parolene kan brukes til å understøtte nettopp på grunn av deres begrensede karakter. Provokasjonene med røde flagg påført hakekors som ble benyttet av demonstranter før møtet på Universitetsplassen har ytterligere bestyrket dette inntrykket.

2. I motsetning til dette synet mener vi av Sovjetsamveldets aggresjonspolitikk i realiteten er et uttrykk for makthavernes forræderi mot sosialismen. Okkupasjonen har sin bakgrunn i at Sovjet holdt på å miste den politiske og militære kontrollen over Tsjekkoslovakia, og nå forsøker å sikre at landet forblir en lydstat ved bajonettens hjelp. Dette viser også at Warszawapakten fungerer på samme måte som den imperialistiske stormaktsblokken NATO.

I Hellas førte utviklingen før militærkuppet til frykt hos USA for minsket innflytelse i landet.

Resultatet ble CIA's NATO-støttede militærkupp. Idag har utviklingen i Tsjekkoslovakia ført til et Sovjet-kupp.

Dette viser i første rekke at hverken NATO eller Warszawapakten er "forsvarspakter" rettet mot en ytre trussel, men maktinstrumenter i de ledende stormakters hender for å holde kontrollen over sine "innflytelsessfærer."

I en situasjon der dette synet overhodet ikke kommer fram, hverken gjennom ungdomsorganisasjonenes demonstrasjon, eller i norsk presse og kringkasting, finner vi det både riktig og nødvendig å innby til en demonstrasjon på det grunnlag som vår resolusjon uttrykker.

DEMONSTRASJONEN VIL GÅ FRA OSLO

LYSVERKER TIL SOVJET'S AMBASSADE

KL. 20⁰⁰ I KVELD.

Sentralstyret i SUF

TSJEKKOSLOVAKIA- et nytt kapitalistisk land?

Carl-Erik Schulz, medlem av sentralstyret i SUF, deltok i begynnelsen av august i en 10-dagers tur for sosialøkonomiske studenter i Tsjekkoslovakia. Vi bringer her noen intervjuer han hadde med en del økonomer, forfattere og politikere.

I. Grunnlaget for den siste utvikling.

En økonomisk ekspert:

Tsjekisk økonomi var etter 48 sterkt sentraldirigert og bygget opp som den russiske. Den økonomiske planlegging led under mangel på diskusjon og kritikk. Da veksten i nasjonalproduktet stagnerte og til og med ble negativ, fant økonomene nye veier for å løse problemene. En ville gi bedriftsledelsene større frihet til selv å bestemme. En ville fravike systemet med sentralbestemte priser og tillate tildels svært fri prisdanning på varene. En ville la de små bedriftene bli privateide. En ville la prisene på verdensmarkedet influere på hjemmemarkedet. Investeringene skulle delvis dirigeres direkte, delvis via penge- og finanspolitikk. Lønningene skulle differensieres mer enn før. Dette framtvang de politiske reformer i år fordi det nye system krevde det. En ville nå prøve å skape det en kalte "sosialistisk markedsøkonomi". I dette ligger det bl.a. at bedriftsstruktur, priser, investeringer skal bestemmes svært mye utfra etterspørselen på markedet og verdensmarkedsprisene. Såvidt vi kunne observere var også reklame akseptert som økonomisk virkemiddel.

Selv om store arbeidergrupper presset på for å opprettholde relativt små lønnsforskjeller, gikk utviklingen nå mot større differensiering. Det ble også presisert at ledelsen av økonomien nå skulle bli mer "faglig" preget og mindre politisk. Bl.a. regnet økonomene med at det var de som skulle ta avgjørelsen om delvis bedriftsdemokrati om noen år. Vanskeligheten var at en først måtte få økonomien og levestandarden på fote.

II. Politikken bakenfor.

En lærer ved den politiske høyskolen:

Tsjekkoslovakia er nå i en revolusjonær situasjon. Målet er å forsøke å kombinere sosialisme og demokrati. Dette har vært umulig før, p.g.a. sosiale og politiske problemer. Det er en brytningstid mellom nyorienterte og dogmatiske krefter. Dette gjør utviklingen voldsom. En prøver å løsrive seg fra en bestemt politisk modell og

mere legge de enkelte lands forutsetninger til grunn for politikken.

Synet på sosialismen forandres. Politikken for årene framover skal diskuteres på partikongressen i september. En del hovedproblemer:

1. En ny politisk modell for Tsjekkoslovakia. Nytt grunnlag for forbindelsene mellom de sosialistiske land. Mer skille mellom stat og parti. Rehabilitering av politiske fanger,
2. Føderalisering av republikken i Tsjekiske land og Slovakia.
3. Nye statutter for kommunistpartiet. Ny organisering av partidemokratiet.

III. En samtale mellom to tsjekkosllovakere og to nordmenn.

a) Dere er begge medlemmer i kommunistpartiet og sitter i relativt viktige stillinger ved den politiske høyskolen. Hvordan ser dere på den indre strukturen i partiet, hvordan beslutninger fattes, medlemmenes innflytelse etc?

Før kunne en nærmest betrakte oppbyggingen som monopolittisk, der lederne tok alle avgjørelser over hodene på medlemmene. Det siste halvår er mye endret. Medlemmene blir mere informert, slik at en skaper et bedre grunnlag for engasjement. Underskriftskampanjen og presset for tidligere partikongress er eksempler på bevegelse nedenfra. Noe absolutt demokrati er ikke mulig, vanlige folk kan ikke delta like mye som politikere. Imidlertid gjelder demokratiet hele folket, og ikke bare partiet. Vi kan si at partiets politikk hviler på et bredere grunnlag enn før. Det er de intellektuelle som bestemmer politikken nå. Vi mener at kapitalistiske demokratier har noen interessante sider. Vi vil også bruke deler av disse løsninger til å skape vår egen vei.

b) Dere nevner at de intellektuelle har fått stor makt. Det inntrykk har vi også. Ligger det ikke en fare i dette at folk med høy utdanning tar over makten? Vi tenker på arbeidernes klassekamp og arbeidernes interesser.

Det var de intellektuelle som startet omveltningen. Massene var passivisert gjennom Novotnys regime. Det har også vært diskusjoner mellom arbeidere og universitetsfolk. En prøver å få massene med, og en har lyktes siden mars/april. Dere må ha forståelse med oss. Før regjerte bare en, nå er det da noen flere. En vil ha alle med, men noe må avgjøres av fagfolk.

c) Hvordan vil en usensurert presse virke når de intellektuelle kontrollerer denne gjennom redaksjonene? Kan ikke dette bli et farlig verktøy til å manipulere arbeiderne og fremme klasseinteresser?

Det er en viss fare i en slik situasjon, men redaktøren har likevel en viss begrensning i handlefriheten. Faren idag er mere dogmatisk-

erne enn pressen.

d) Det har vært diskutert om opprettelsen av partier utenfor nasjonalfronten. Hva mener dere om det?

Dette er ikke avgjort. Forskjellige meninger. Først må partiet representere folket. Mange av oss tror at et opposisjonsparti vil bli viktig, men noen mener at nasjonalfronten er nok.

e) Vi hører mye om behovet for høyere levestandard. Må ikke arbeidernes direkte kontroll med produksjonsmidlene, klassekampen og bedriftsdemokratiet være den primære drivkraft i en sosialistisk oppbygging?

En må huske på at vi er i en dårlig økonomisk situasjon. Alle ser det. Derfor er arbeiderne interessert i en økonomisk orden først. Vi venter en lov om bedriftsdemokrati. Det er ofte motsetning mellom arbeidere og staten. Det kan være vanskelig å kombinere lokale og nasjonale interesser. Når en omtaler demokratiet må en huske at de grunnleggende rettigheter var undertrykket her.

f) Men peker ikke dette nettopp mot en mobilisering av arbeidermassene?

Folk flest vil ha sosialisme. Både kultur og politikk er viktig. Vi har et relativt høyt kulturnivå, litterære blad, mange teatre, etc.

g) Vi har såvidt vært inne på bedriftsdemokratiet. Hvordan tenker dere at dette skal gjennomføres?

Vi har tildels dårlige erfaringer fra før. I siste instans må dette avgjøres av fagfolk og regjeringen. Men økonomien er i dårlig stand nå, så problemet må utsettes.

h) Vi har hørt mye om innføring av konkurranse mellom bedriftene. Økonomene mener at ledelsen skal desentraliseres og prisene bli friere. Hvordan passer dette inn i sosialismen?

Det blir stadig statseie i hovedindustrien. En må imidlertid ta hensyn til markedet. Noen av de økonomiske lovene i kapitalismen kommer vi ikke utenom. Praksis viser det. Vi må imidlertid bruke reformen som et verktøy for sosialismen. Vi må prøve oss fram.

i) Hva med inntektsfordelingen? Hvordan kan en differensiere så mye i en sosialistisk stat?

Dette er et av de vanskeligste problemene. En tid var det svært lik lønn. Gruvearbeiderne hadde f.eks. mere enn leger. Dette er et problem hvis en vil nå et høyt vitenskapelig nivå. Det ville være best om lønnen for høyt utdannet arbeidskraft stiger. Når vi i det hele snakker så mye om levestandard er det ikke bare det materielle vi tenker på, men "menneskelig standard". Det materielle blir bare

en del, kulturliv er også viktig.

j) Hvordan ser dere på utenrikspolitiske spørsmål? Tror dere på noen endring i forholdet til Kina, Israel eller frigjøringsbevegelesene.

Vi aksepterer Kinas rett til å velge sin vei til sosialismen like så meget som vi selv krever denne retten. Noen kulturrevolusjon er det nok vanskelig å tenke seg her. Når det gjelder Israel er det vanskelig å unnlate å sammenlikne med Tsjekkoslovakia og vår situasjon. Problemet er komplisert og alle har feil. Imidlertid er Israel et faktum vi ikke kan se bort fra. Når det gjelder frigjøringsbevegelesene vil vi fortsette å støtte dem, men vi tror at hvert land må velge sin vei, så det går ikke å eksportere revolusjon. På lang sikt må vi regne med at utenrikspolitikken blir influert av innenrikspolitikken. Uansett så vil det bli en sosialistisk politikk.

Disse inntrykkene trenger ^{*****}sjølsagt en kommentar.

Vi veit alle hvordan de sosialistiske landene oppsto, gjennom oktoberrevolusjonen, Lenintida, Stalintida, Verdenskrigen og forandringene etter stalintida. Vi kjenner alle hovedhensikten og hovedmålene for sosialismen slik vi har oppfattet den. Det er i all korthet at arbeiderklassen overtar kontrollen over produksjonsmidlene og skaffer seg derved makta i samfunnet. Kort sagt: proletarietets diktatur. Meningen med dette er å tjene arbeidernes klasseinteresser liksom andre samfunnsformer tjener andre klasser. Jeg skal ikke gå nærmere inn på dette her.

Hovedmålet er å avskaffe det kapitalistiske systemet, fordi dette utbytter arbeiderne, i stedet for å tjene arbeidernes klasseinteresser. I korthet: den verdiskaping arbeiderne utfører blir delvis tatt av kapitalstene. Sentrale krav for arbeiderne har derfor vært: "vekk med lønsskillene mellom blåsnipper og hvitsnipper".

- Planlegging av økonomien slik at en får produkter arbeiderne trenger og ikke reklamesamfunnets og borgerskapets luksusbehov.
- Prisfastsetting etter arbeidernes interesser, ikke ut fra kapitalistenes profittmotiv. Eksempel: billige boliger og matvarer, dyre luksusbiler og andre unyttige ting.
- Investeringer der folk trenger dem, ikke der kapitalistene kan høste størst profitt. Eksempel: En bygger barnehager, ikke bensinstasjoner eller tannpastafabrikker.

I Hovedsak: At arbeiderne blir aktivt engasjert i den politiske styring av samfunnets økonomi både i bedriftene og på landsplan, og at de overtar den politiske kontroll over produksjonsapparatet. Derved kan dette nyttes i deres klasseinteresser.

Som vi har sett tidligere, har økonomene uavhengig av arbeidernes interesser kommet til en serie forslag til "reformer". Dette ut fra situasjonen under Novotny: byråkratisk manipulering med økonomien over hodene på vanlige folk. Bevisst passivisering av arbeidsfolk i deres forhold til produksjonsmidlene. Dårlig kvalitet, dårlige produkter, klasseskille mellom arbeidsfolk og pamper i parti, statsbyråkrati og bedriftsbyråkrati. Det er bl.a. dette som med et kort ord kalles "Statskapitalisme".

Den løsning økonomene finner på dette problem er å innføre kjente virkemidler fra kapitalistisk økonomi:

Bedriftsledelsen får friere hender. I mange næringer vil de ha muligheter for relativt store prisforandringer ut fra bedriftens profittsyn.

Likeens skal mer av investeringsbeslutningene overføres til bedriftsledelsen og "fagfolkene", dvs. de utdannede økonomer etc, skal få mer å si. Samtidig vil en ha økte lønninger for de samme administratorer. Dette fordi "denne arbeidskraft er verdifull og underbetalt".

Planleggingen skal overføres til mer indirekte virkemidler. Når investeringene blir bestemt av bedriftsledelsens interesser vil en kunne risikere utbygging av profittindustri i stedet for investeringer til ting folk trenger.

Et eksempel fra en tsjekkisk fabrikk: Vi ser et stemplingsur etter vanlig norsk mønster. Spør så håpefullt om det er arbeiderne som selv ønsker denne løsning - og får med et smil vite at "nei, det er bedriftsledelsen som har bestemt det. Akkurat som i kapitalistiske land.

Samtidig vil en på lenger sikt la verdensmarkedsprisene virke inn på prisnivået i Tsjekkoslovakia. (Verdensmarkedsprisene = prisene i den kapitalistiske verden). Hvordan dette vil virke er vanskelig å si, men det vil i alle fall bety ytterligere vansker med å bestemme prisene ut fra vanlige folks interesser.

Likeens skal en på lengre sikt la småbedriftene bli privateiet. Kommentarer overflødig.

Avslørende er det også hvordan det er økonomien som har forklart utviklingen det siste halve året. Da reformene skulle settes ut i livet viste det seg at det var umulig, p.g.a. det politiske system. Handlefrihet for lederne i hvert firma og konkurranse-tilpassing krevet informasjon for lederne og fra lederne. Dermed større pressefrihet. Økonomene sa fra om at planene deres fra -64 - 65 ble sabotert av Novotny-regimet, og dette ble en av hovedgrunnene for omveltningene. Selvfølgelig ikke den eneste. Dette viser oss at "reformpolitikken" ikke bare kommer av at tsjekkiske

leder har blitt "snille".

Dette som en av grunnene til at vi må betrakte også Dubceks regime som revisjonistisk og en fare for sosialismen.

Men det må ikke føre oss til den feilaktige slutning at det tidligere regimet, Novotny og hans mer Moskva-tro klikk, var sosialistisk. Det er dette regimet som har skapt betingelsene for Dubceks politikk. Vi ser bare to stadier i det vi kaller revisjonismen.

Carl Erik Schultz

Kommentarer til del 2 og del 3.

Del 2.

1) Det hevdes at "målet er å forsøke å kombinere sosialisme og demokrati". Dette er en feilaktig problemstilling for en sosialist. Ei forestilling om eventuelle motsetninger mellom sosialisme og demokrati er ei generell og overflatisk - og derfor reaksjonær - forestilling. Under proletariats diktatur er sosialisme lik demokrati for arbeiderklassen og diktatur for borgerskapet. Etter proletariats diktatur - i det klasseløse samfunn - er spørsmålet uinteressant fordi demokrati/diktatur er knyttet til klasser.

2) "--legge de enkelte lands forutsetninger til grunn for politikken" er et argument som også Romania bruker flittig - i første rekke for å unngå enhver form for diskusjon om ideologisk grunnlag og politisk linje. Da undertegnede i juni i år besøkte Romania, kommenterte de rumenske kommunister utviklinga i Tsjekkoslovakia på følgende måte: "Det som skjer i Tsjekkoslovakia, angår tsjekkerne og ikke oss". Hva dette betyr i praksis, har vi sett av den holdning det rumenske kommunistpartiet seinere har tatt til den tsjekkiske revisjonismen.

Del 3.

1) Følgende avsnitt er bemerkelsesverdig: "--partiets politikk hviler på et bredere grunnlag enn før. Det er de intellektuelle som bestemmer politikken nå. Vi mener at de kapitalistiske demokratier har noen interessante sider. Vi vil også bruke deler av disse løsninger til å skape vår egen vei." For det første bekrefter dette SUF-resolusjonens henvisning til at Dubcek's linje betyr gjeninnføring av kapitalismen. For det andre viser det at den såkalte "liberalisering" - "demokratiseringa", den ekte trykkefriheten - fører til at de intellektuelle bestemmer politikken - ikke arbeiderne. Det siste understrekes av uttalelsen "En vil ha alle med, men noe må avgjøres av fagfolk."

2) Det heter at bedriftsdemokrati ikke kan gjennomføres før en har fått en "økonomisk ordning", fordi det ofte er "motsetning mellom arbeidere og staten". På samme måten opereres det med en sammenheng mellom sosialisme og "dårlig økonomisk situasjon". Ut fra slike reaksjonære premisser må nødvendigvis også konklusjonen bli reaksjonær: "Noen av de økonomiske lovene i kapitalismen kommer vi ikke utenom."

3) Når det gjelder gjennomføringa av bedriftsdemokratiet, har arbeidsfolk ingenting å si. "I siste instans må dette avgjøres av fagfolk og regjeringen." Dette har ingenting med bedriftsdemokrati å gjøre. Dette er bedriftsbyråkrati. Demokratiet kan bare gjennomføres nedenfra - ikke fra toppen av administrative hierarkier. Bedriftsdemokratiet kan ikke manipuleres fram av eksperter, det kan bare gjennomføres ved at arbeidsfolket sjøl tilkjemper seg kontrollen over produksjonsforholda.

4) Lønnspolitikken er svært incentiv-prega, etter kapitalistisk mønster, med store inntektsforskjeller både innen de enkelte yrker og mellom de forskjellige yrkesgrupper. For å nå et "høyt vitenskapelig nivå" vil det være "best om lønnen for høyt utdannet arbeidskraft stiger". Dette viser igjen at de intellektuelle ansees som mer verdifulle enn vanlige arbeidsfolk.

5) Den fullstendige liberalistiske innstillinga - ingen ideologisk-politisk diskusjon om riktig eller feil linje - utdypes enda mer enn hva vi allerede har påpekt, ved følgende sitat: "Vi aksepterer Kinas rett til å velge sin vei til sosialismen like så meget som vi selv krever denne retten."

Sigm. G.

Hva skjer i Tsjekkoslovakia?

Sitat fra det danske blad KOMMUNIST.

Nøyaktig som vi ser det innenfor fagbevegelsen i Danmark, har det i de sosialistiske land begynt å utvikle seg et pampøvesen. Partibyråkrater har langsomt men sikkert arbeidet seg inn på de ledende stillinger overalt i samfunnet. Slike pamper er bare ute etter å mæle deres egen kake og vil derfor til stadighet prøve å omskape samfunnet til deres egen fordel. Da kapitalismen er det samfunnsystem som er det mest fordelaktige for de herskende, vil pampene derfor prøve å ødelegge de sosialistiske samfunnsformer og gjenskape kapitalismen. Det er i korte trekk det som skjer i Tsjekkoslovakia. Men hvorfor er det så stor motstand hos de sovjetiske ledere mot samfunnsutviklinga i Tsjekkoslovakia, når den bare er en smule forut for den utvikling som alle land i dag gjennomgår?

Dette besvares best ved å bruke en sammenlikning fra de vestlige kapitalistiske land. Her ser en tydelig maktkamp mellom monopolkapitalistiske grupper og de imperialistiske makter. Den amerikanske imperialisme betrakter Vesteuropa som sitt domene og ønsker å bevare sin makt der. Den britiske statsminister Harold Wilson er en typisk amerikansk lakei; parolen for hans politikk er "atlantisk enhet", hvilket naturligvis vil si en total underkastelse for de amerikanske finansfyrster. De Gaulle, som representerer den franske monopolkapital, vil derimot ikke helt være spyttlikker; han ønsker "nasjonal uavhengighet" for Frankrike, dvs. for den franske monopolkapital, og prøver på forskjellige måter (oftest mislykket) å frigjøre seg fra den amerikanske dominans.

I Østeuropa er Moskva maktsenteret. Den tidligere tsjekkoslovakiske partileder Novotny var en trofast sovjetisk lakei - en østeuropeisk Harold Wilson. Han er nå blitt utstøtt av Dubcek-klikken, som hyler i kor med de Gaulle om "nasjonal uavhengighet". Moskva-klikken vil naturligvis ikke se rolig på at et lydrike frigjør seg. Derfor ser vi den våldsome aktivitet og trusler om militær inngripen for å avsette Dubcek-klikken.

Også Romania har forsøkt å frigjøre seg fra Moskva. Hvorfor er frigjørelsesprosessen her forløpt mer "fredelig" enn i Tsjekkoslovakia? Til dels har Tsjekkoslovakia større militær strategisk

betydning, til dels er den tsjekkosllovakiske uavhengighetstrang en forløper for den samfunnsmessige utvikling, som finner sted i alle de revisjonistiske land. I Sovjet og dets lydriker i østeur opa er makten konsentrert hos ganske små klikker i ledelsen av de "kommunistiske" partier. Men bak disse klikker vokser nye borgerlige lag fram i takt med den samfunnsmessige degenerasjon - som forskjøttes med tittelen "liberalisering". Dubcek-klikken i Tsjekko hører til disse nye borgerlige lag, mens Ceasescu-regimet i Romania hører til den gamle garde. Da det ligger i borgerskapets natur å være maktbegjærlig, vil de tradisjonelle makthavere med alle midler prøve å sette en stopper for de framvoksende borgerlige rivaler. Dette lykkes tross et forsøk på militærkupp ikke for Novotny i Tsjekkoslovakia. Hvis "liberaliseringa" får lov til å fortsette i Tsjekko, vil det ytterligere gi de tilsvarende krefter i Sovjet og i første omgang dets lydriker vind i seilene. Derfor er utviklinga i Tsjekko en direkte trussel mot makthaverne her, og derfor reagerer de så sterkt på den. Men i lengden kan de gamle klikker ikke stanse utviklinga de sjöl har satt i gang. De prøver til dels sjöl å flyte med strømmen forå bevare makta, men mange vil akkurat som Novotny drukne i hvirvelstrømmen.

Men hvordan stiller den tsjekkosllovakiske arbeider seg til hele denne utviklinga? Deres holdning til Novotny-regimet er klar nok. Som en tsjekkisk arbeider uttalte i Land og Folk den 17. april: "Fagforeningen har spilt en dårlig rolle. Den har hele tida vært enig med ledelsen, ikke med arbeiderne. Vi har framsatt forslag og ført kritikk, men ingen har villet høre på oss. Derfor er arbeiderne blitt apatiske og sløve."

Arbeidernes mistillit til Novotny-klikken kommer også til uttrykk i fagforeningsbladet Prace, som ironisk spør, hvorfor de gamle partilederne "så sterkt motsetter seg kapitalismen, når de har sørget for å gi deres nærmeste slekt og venner en levestandard som ingen kapitalist kunne oppnå? ... Det er godt å spørre disse største motstandere av kapitalismen, men hvorfor må de ha to vesttyske luksusbiler hver uten å gjöre det arbeide de er satt til."

Vil den seineste "liberaliseringa" og de mange "reformer" endre forholdene til fordel for arbeiderne? Da makta bare er blitt forskjøvet fra det ene borgerlige lag til det andre, vil dette ikke bli tilfellet. De ledende vil fortsatt ivareta egne interesser på bekostning av arbeiderne.

Liksom i det kapitalistiske Danmark må arbeiderne sjöl kjempe for sine interesser mot lederne. Således nedla arbeiderne i midten av april på to bedrifter og en jernbanestasjon arbeidet som protest mot at ledelsen har bevilga seg sjöl lønnsforhøyelser. Klassekampen er fortsatt skarp på tross av at ledelsen kaller sitt statsapparat "hele folkets stat".

Karakteren av de "reformer" som nå innføres, beskrives best av tsjekkerne sjöl. Deres "kommunistiske" parti skriver sjöl i sitt program at "bedre lover må vedtas, slik at individuelle rettigheter og privat eiendomsrett blir bedre og mer beslutsomt forsvart." De går enda lenger enn i Sovjet, hvor profitt-motivet som overgang til den private eiendomsrett er satt i høysetet, eller som Kosygin sier: en forøkelse av "økonomiske stimuli" gjennom "priser, profitt, bonus og kreditt." Profitt-motivet er innført for å få ^{bedriftslederne} til å presse enda større produksjon ut av arbeiderne. Det konsentreres derfor enda mer makt hos disse bedriftslederne, som til slutt kan overta hele fabrikken for seg sjöl.

De tsjekkiske "reformer" vil bringe landet ennå lengre mot kapitalismen enn noe annet østeuropeisk land bortsett fra Yuogoslavia. Nasjonalbankdirektør Eugen Löbl, en av tsjekkos mest framtreddende "reform"tilhengere erklarte på TV midt i mars, at en behövde 200.000 til 300.000 nye private virksomheter. Han har også seinere uttalt: "Vi burde aldri ha forlatt markedsøkonomien. Markedet og konkurransen må gjenskapes i deres opprinnelige funksjon." Tydeligere kan det vel ikke sies.

"liberaliseringa" i Östeuropa vil ubetinget gjøre arbeiderne til lønsslaver i private bedrifter. De "friheter" vi i Vest-Europa hörer så meget om, er utelukkende frihet for kapitalistene til å utbytte arbeiderne. For arbeiderne er "frihet" begrenset til et fritt valg av den kapitalist han skal utbyttes av.

Hvis han enda kan få arbeide. Alle kapitalister vil foretrekke en stor arbeidsløshet, som kan presse lønningene ned for de allerede ansatte. Dette vil også bli virkninga i Tsjekko, hvor mange arbeidere vil bli avsatt i fabrikkene for å öke profitten. Det ses tydeligst i Jugoslavia i dag, som er nådd lengst i Kapitalismens veg. Foruten en stor arbeidsløshet i landet sjöl må hundretusener av arbeidere sendes til Vesttyskland og andre land.

Alt dette viser altså tydelig hva den velklingende frase "liberalisering" betyr:

FOR MAKTHAVERNE: FRIHET TIL UTBYTTING OG UNDERTRYKKING.

FOR ARBEIDERNE: LÖNSSLAVERI OG ARBEIDSLÖSHET.

Sammendrag av tre artikler i den albanske avisa "Zeri i Popullit", 24. mars, 21. april, og 24. juli. 1968.

Artiklene kritiserer sterkt hvordan Dubcek og Smrkovsky og andre av de "nye" ideologene i tsjekkisk politikk skryter av at Tsjekkoslovakia leder "vegen mot en ny og demokratisk form for sosialisme", mens de i virkeligheten innfører et kapitalistisk økonomisk system i landet.

Hvorfor blei Novotny etterfulgt av Dubcek?

De tsjekkiske revisjonistene kaller med rette det nye systemet sitt "deres egen veg til sosialismen". For sjøl om det i mange trekk likner mye på det jugoslaviske systemet, er det klart at tsjekkerne har tatt en del lærdom av det økonomiske kaos som har blitt følgen av at titoistene også har forsøkt å blande arbeiderklassen i sitt kapitalistiske system. Derfor forsøker det tsjekkiske kommunistpartiet under de nye omstendighetene å gjeninnføre kapitalismen ved å ta eksempel av det borgerlig-kapitalistiske Tsjekkoslovakia fra Masaryks og Benes' tid. På samme måte benytter de også erfaringer fra andre kapitalistiske land, og deres politiske og økonomiske teorier. Grunnen til dette er fornyingen på et kapitalistisk grunnlag av den tsjekkiske industrien, som nå blir ansett for å være en av de mest moderne i Øst-Europa, og som naturlig nok vil føre til endringer i bedriftsledelse. Det blir også tatt andre spesielle hensyn, til utenriksmarkedet, til utenlandske investorer, og til separate folkegrupper, tsjekkere og slovakere, interesser. Novotny var en mer "konvensjonell" revisjonist, som særlig samarbeida med Krustsjov.

Novotny-gruppen blei fjerna av Dubcek. Forbausende nok gjorde de igjen motstand, men var aktivt med på å kritisere seg sjøl, nærmest som om noen satt bak kulissene og dirigerte dem. I virkeligheten var det ikke bare slik at denne utrensinga foregikk med sovjet-revisjonistenes vitende, de var sjøl de som planla aksjonen. Dubcek-klikken brukte også de samme skjellsordene mot den tidligere politikken som i Sovjet har blitt brukt mot stalinistene. Det brevet som blei sendt ut av Sovjet-lederne fra Warszawa, også underteknet av lederne i Polen, DDR, Ungarn og Bulgaria, inneholdt en anmodning om at Dubcek-regimet ikke skulle gå lenger i sine utenrikspolitiske uttalelser enn Sovjet hadde tillatt. Brevet innrømmet også at Novotny var fjernet i samarbeid mellom Sovjet-revisjonistene og Dubcek,

Hvordan skiller det tsjekkiske kommunistpartiets nye politikk seg fra Novotnys revisjonisme?

Det tjekkkiske borgerskapet som nå kommer til makta sier i et av punktene i programnetsitt: "bedre lover til beskyttelse av individuelle rettigheter og privat eiendom." En søker ikke bare å forandre måten økonomien er organisert på, men å forandre heile klassesystemet i økonomien. Godt hjulpet av vest-tysk og amerikansk kapital, vil de gjennomføre en radikal omlegging av industri, jordbruk, handel osv. etter kapitalistisk mønster. Tsjekkoslovakia, som tidligere var en revisjonistisk satelitt til Sovjet-revisjonistene, forsøker nå å frigjøre seg fra krustsjovittene og alliere seg med den amerikanske og vest-europeiske kapitalismen. Verdenskapitalismen støtter aktivt de reaksjonære i Tsjekkoslovakia i en slik politikk.

Hvorfor bekjemper Sovjet-revisjonismen Dubcek-linja?

Ideologiske bånd binder ikke lenger de revisjonistiske landene i Øst-Europa sammen. Det eneste som nå er tilbake er den økonomiske avhengigheten som Sovjet har fremmet med sin imperialistiske politikk. Den tjekkkiske industrien er for tida f. eks. heilt avhengig av sovjetiske råvareleveranser. Hvis den amerikanske imperialismen og de andre imperialistiske statene lykkes i å løse denne avhengigheten, vil Tsjekkoslovakia bli heilt frigjort fra sovjetisk diktat. Dette vil bli et farlig eksempel for de andre øst-europeiske statene, som står i liknende imperialistiske forhold til Sovjet, og Sovjet vil snart se seg heilt isolert fra sine revisjonistiske allierte.

Et annet viktig stridsspørsmål er på hvilken måte en skal kvitte seg med proletariatets diktatur. En ting som Sovjet-revisjonistene frykter, er naturligvis den revolusjonære bølgen som reiser seg. De forsøker å skjule de alvorlige politiske feilene som blir gjort ved å late som om det eksisterer en enhetlig ledelse, og ved å sende ut "revolusjonære" slagord, som for eksempel at det ikke vil bli noen liberalisering av det sovjetiske samfunnet. Men nå ser vi at den liberaliseringa som ledelsen i Tsjekkoslovakia roper så høgt om, og som Sovjet kritiserer, den er jo ikke noe annet enn Sovjets egen politikk ført ett skritt videre! De sier i virkeligheten til Dubcek-regjeringa: "Dere får ikke lov til å samarbeide med USA, men vi kan gjøre det, dere må ikke ha diplomatiske forbindelser med Vest-Tyskland, men vi kan ha det; dere må ikke ta inot lån fra kapitalistene, men vi kan gjøre det," osv. Måten de tjekkkiske revisjonistene avretter sin nye politikk på, avslører samtidig Sovjets egen innenrikspolitikk, og etter hvilke prinsipper den er drevet.

Hvordan kunne denne politikken få så raskt fotfeste i Tsjekkoslovakia?

Årsaken til dette er tosidig. For det første har en del av det tjekkiske folket og til og med av arbeiderklassen systematisk blitt forberedt på den "liberale vegen". Dette beviser at Tsjekkoslovakias kommunistiske parti heilt siden landet blei befridd i 1945, aldri har arbeidd på solid grunn. Det har framfor alt forsømt å endre den sosialistiske økonomiske basisens ideologiske overbygning. Overbygningen fra det gamle borgerlige samfunnet har tvert imot fått leve videre og utvikle seg, og slik har den blitt en støtte for utviklinga tilbake til kapitalismen. Dette gjelder særlig for undervisning, presse, radio, TV og film. For det andre har den sovjetiske revisjonismen blitt så svak at den ikke lenger kan gripe inn politisk mot sine revisjonistiske motstandere.

Dubcek-klikken arbeider nå for å forandre den politiske og ideologiske overbygningen raskere enn før, slik at den bedre enn tidligere kan tjene anstrengelsene for å gjeninnføre kapitalismen i Tsjekkoslovakia.

Situasjonen i dag.

Det tjekkiske folk gjennomgår vanskelige tider, og blir truet både innafra og utafra. Dette er resultatet av at de er sveket både av Krustsjov-revisjonistene (Novotny), de tjekkiske revisjonistene og den indre tjekkiske reaksjonen, og Sovjet-revisjonistene. Dette er følgene av samarbeid mellom revisjonistene og imperialistene.

~~XXXXXXXXXXXX~~

Kort referat fra SUF's demonstrasjon 21. august.

Det deltok mellom 500 og 600 i demonstrasjonen. Slagorda som blei ropt var: "Sovjet ut av Tsjekkoslovakia - NATO ut av Norge." "Revisjonisme - nei - sosialisme : ja." "Nei til samarbeid Sovjet/USA." Foran den sovjetiske ambassaden sang vi Internasjonalen. I toget var det plakater med paroler som foran. Toget blei avslutta med taler av Sigurd Allern og Tron Øgrim. Øgrim kommenterte aksjonen og sa at det var all grunn til optimisme, fordi dette var en av de beste aksjoner vi har hatt. Med dette har vi holdt den sosialistiske linja klar, og påvist hva sosialisme ikke er, i motsetning til borgerskapet, som prøver å sette likhetstegn mellom Sovjet-revisjonismen og sosialisme.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is too light to transcribe accurately.]

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is too light to transcribe accurately.]

